

KHÁI NIỆM VÀ PHƯƠNG PHÁP ĐO LƯỜNG CHÊNH LỆCH KỸ NĂNG CỦA NGƯỜI LAO ĐỘNG VÀ HÀM Ý CHO VIỆT NAM*

Definition and measurement of labour skill mismatch and implications for Vietnam

NGUYỄN THỊ VÂN HÀ

Kỹ năng là các yêu cầu cơ bản cần có để thực hiện các nhiệm vụ của một công việc cụ thể trong một ngành nghề. Mỗi công việc khác nhau sẽ có những yêu cầu kỹ năng khác nhau. Những yêu cầu kỹ năng của công việc và những kỹ năng sẵn có của người lao động có thể khác nhau và dẫn đến những chênh lệch. Chênh lệch kỹ năng được xác định dựa trên ba cách tiếp cận trình độ đào tạo không phù hợp (thừa hoặc thiếu), tự đánh giá của các bên (người sử dụng lao động hoặc người lao động) và loại kỹ năng (nhận thức và kỹ thuật). Tương ứng với mỗi loại chênh lệch kỹ năng là các phương pháp đo lường khác nhau. Ở Việt Nam, tình trạng giáo dục quá mức hay quá trình độ không còn là vấn đề chính, việc thiếu thang đo quy chuẩn và dữ liệu thống kê để thực hiện đo lường chênh lệch kỹ năng của người lao động là hạn chế cần được khắc phục.

Từ khóa: kỹ năng, chênh lệch kỹ năng, đo lường chênh lệch kỹ năng, Việt Nam.

Skills are basic requirements needed to perform the tasks of a particular job in an occupation. Each different job will have different skill requirements. Employers' requirement skills and employees' skills are different and can cause a mismatch. The skill mismatch is determined based on three criteria: mismatched qualifications (over or under-qualification), self-assessment by the parties (employers or workers), and type of skills (cognitive and technical). Every kind of skill mismatch has another measurement method. In Vietnam, overeducation or overqualification is no longer than the main problem, the lack of standard scales and statistical data to measure labour skill mismatch are a limitation that needs to be overcome.

Keywords: skill, skill mismatch, measuring skill mismatch, Vietnam.

1. Giới thiệu chung

Thực tiễn phát triển kinh tế đã khẳng định, nguồn lực con người là yếu tố nội sinh, quyết định lợi thế cạnh tranh dài hạn của mỗi quốc gia (World Bank, 2014). Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, xu hướng hội nhập quốc tế, phát triển kinh tế bền vững, bao trùm gắn với tăng trưởng xanh... dẫn đến gia tăng các công việc thâm dụng tri thức, tạo giá trị gia tăng cao đòi hỏi lực lượng lao động có chất lượng, trình độ kỹ năng cao trở thành tất yếu.

Mặt khác, sự thay đổi nhanh chóng của khoa học kỹ thuật bao gồm tự động hóa dẫn tới bộc lộ những hạn chế và thay đổi yêu cầu về trình độ kỹ năng. Nếu những thay đổi này không được đáp ứng, hệ quả là gây ra chênh lệch kỹ năng trên thị trường lao động.

Nguyễn Thị Vân Hà, ThS., Viện Kinh tế Việt Nam.

* Bài viết này là sản phẩm của đề tài nghiên cứu khoa học cấp Bộ năm 2023 - 2024: “Chênh lệch kỹ năng của người lao động Việt Nam và hàm ý chính sách”.